

ПЕРЕЛІК АВТЕНТИЧНИХ НАВЧАЛЬНИХ ВІДЕОКУРСІВ ДЛЯ ІНШОМОВНОЇ ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ

У статті описано характеристики автентичних навчальних відеокурсів. Керуючись певними критеріями здійснено процедуру відбору автентичних навчальних відеокурсів і укладено їх корпус для іншомовної практичної підготовки майбутніх учителів початкової школи.

Ключові слова: автентична відеофонограма, автентичні навчальні відеокурси, практична іншомовна підготовка, майбутні учителі початкової школи, іншомовна комунікативна компетентність.

The article describes the characteristics of authentic educational video courses. Guided by the criteria, the selection procedure was carried out and a corpus of authentic educational video courses for foreign language practical training of future primary school teachers was concluded.

Key words: authentic video, authentic educational video courses, practical foreign language training, future primary school teachers, foreign language communicative competence.

Сьогодні практична іншомовна підготовка студентів набуває особливої актуальності і важливості, оскільки сучасний майбутній фахівець має володіти іноземною мовою (ІМ) на рівні В2. Одним із шляхів оптимізації навчального процесу з іншомовної практичної підготовки у немовних закладах вищої освіти (ЗВО) вбачаємо у використанні зорової наочності, зокрема, автентичної відеофонограми (ВФГ). Вивчення положення використання ВФГ у навчальному процесі посідає значне місце серед наукових досліджень (М.В.Баранова, Н.І.Бичкова, Н.Ф.Бориско, Р.І.Вікович, О.І.Гузь, О.С.Дворжец, Г.Г.Жогліна, С.Е.Кіржнер, Ю.А.Комарова, О.В.Кочукова, Н.Ю.Крилова, Т.П.Леонтьєва, Г.П.Литньова, М.В.Ляховицкий, Н.В.Мосьпан, С.А.Могільовцев, М.Ю.Новіков, О.А.Палій, Л.В.Панова, В.С.Пашук, В.І.Писаренко, М.В.Плеханова, Л.Ю.Пустосмехова, І.А.Рябцевич, Є.М.Сунцова, О.Б.Фрайфельд, А.Є.Чихунова, А.С.Чужик, А.В.Шадрін, О.В.Шмирова, Е.І.Щукіна, Т.О.Яхнюк, М.Allan, В. Baddock, L. Brandi, W. Bufe, J. Lonergan, J. Sherman, E. Sumerfield та ін.). У той же час деякі аспекти, зокрема, проблема використання автентичної ВФГ для практичної іншомовної підготовки майбутніх учителів початкової школи (ПШ) **потребує подальшого дослідження.**

Під ВФГ розуміють навчальний допоміжний засіб, що демонструється за допомогою звуко-світлотехнічного пристрою та направляє інформацію одночасно і по зоровому, і по слуховому каналу сенсорної системи індивіда [4, с. 56]. Вважаємо, що для ефективного формування ІКК ВФГ повинні бути здебільшого автентичними, тобто підготовленими носіями мови для носіїв мови, а не для навчальних цілей вивчення мови як іноземної. Враховуючи критерії автентичності, запропоновані Е.В. Носонович (1999), під автентичною ВФГ ми розуміємо ВФГ, виготовлену носіями мови, що являє собою джерело аудіовізуальної інформації, яке є достатньо достовірним; автентичність стосується декількох аспектів: 1. тексту сценарію (структурна, лексико-фразеологічна, граматична, функціональна автентичність); 2. параметрів мовлення акторів (автентичність вимови, структурна, лексико-фразеологічна, граматична, функціональна автентичність); 3. невербальних засобів спілкування; 4. автентичності національної ментальності і картини світу [3, с. 247].

Аналіз теорії і практики використання автентичної ВФГ у навчальному процесі дозволив нам визначити такі її переваги над іншими засобами навчання: 1. емоційний вплив ВФГ; 2. вільний доступ до автентичної ВФГ; 3. ВФГ реалізує різні види наочності; 4. ВФГ сприяє вирішенню проблеми масовості в навчанні; 5. ВФГ здатна індивідуалізувати процес

формування ІКК; 6. ВФГ забезпечує високу мовленнєво-розумову активність і інтенсифікацію навчального процесу; 7. ВФГ дозволяє ефективно організувати формування ІКК; 8. ВФГ надає можливість оптимально провести самостійну роботу; 9. наявність зворотного зв'язку, якщо автентична ВФГ використовується з комп'ютерною підтримкою [3, с. 247-248].

Серед різних видів автентичних ВФГ автентичні навчальні відеокурси (АНВК) є найпристосованішими для використання їх у навчальному процесі, зокрема для навчання майбутніх учителів ПШ англійської мови. Мовлення в них автентичне, але адаптоване спеціалістами-носіями мови з урахуванням рівня мовної підготовки тих, хто навчається, вони побудовані на типових ситуаціях спілкування, використовуються найуживаніша лексика, граматичні й фонетичні явища.

АНВК – це своєрідні відеопосібники для навчання іншомовного розмовного мовлення, які створені в країні виучуваної мови. На сучасному етапі існує велика кількість АНВК. Вони значно відрізняються один від одного обсягом, змістом комунікативних ситуацій, наявністю вербального графічного матеріалу і відеофонівправ. Здебільшого АНВК виступають додатком до основних навчальних посібників або є самостійними навчальними курсами. Відеопакет додаткових відеокурсів складається з DVD/CD дисків, книги для вчителя (Teacher's Book), зошита для учнів (Student's Book). АНВК мають свої зовнішні та внутрішні характеристики, мають великий обсяг і поділені на частини.

Проведений Н.В. Мосьпан аналіз потенційних можливостей англійських АНВК за різними аспектами показав, що їх прийнятність для навчання студентів забезпечується: у психологічному плані створенням позитивних умов для адекватного сприйняття завдяки нескладному сюжету відеоепізодів, помірній тривалості їх демонстрації (від 1,05 до 7,00 хв.), та обмеженій кількості незнайомих студентам мовних одиниць (від 2-х до 6-ти слів і словосполучень); у лінгвістичному плані презентацією сучасного автентичного нормативного мовлення, середнім темпом мовлення (117 слів/ хв.); у паралінгвістичному плані демонстрацією всіх компонентів невербального спілкування; в екстралінгвістичному плані презентацією нормованого використання інтонаційних моделей у типових комунікативних ситуаціях у публічній (38,67%), професійній (33,01%) та особистій (28,30%) сферах сучасного англійського життя; у методичному плані створенням умов для автентичної презентації нового інтонаційного матеріалу на фоні екранізованої комунікативної ситуації, використанням усномовленнєвої взаємодії “мовець з екрану – студент”, застосуванням рольової гри [5, с. 6].

Н.І.Бичкова визначає такі основні характерні риси АНВК: 1. типовість представлених у відеофільмі ситуацій спілкування. 2. розподіленість відеокурсу на у певній мірі завершені частини – немов би природно розташовані одна за одною дози відеофономатеріалу. 3. насиченість відібраним для активізації та засвоєння лексичними одиницями. 4. повторюваність мовних одиниць, відібраних для активізації, запланована, а не випадкова, як у не навчальних відеофонограмах. 5. ієрархічне нарощування труднощів мовного і мовленнєвого характеру, поступове прискорення темпу мовлення. 6. значний обсяг, який вимірюється годинами та десятками годин. 7. пролонгований характер зв'язаного єдиною сюжетною канвою тексту за участю одних і тих самих дійових осіб, що сприяє сприйманню їх як особливостей і привносить у навчання емоційний елемент, а також викликає зацікавленість у подальших подіях. 8. розрахований на тих, хто у певній мірі вже володіє англійською мовою. 9. застосування деяких допоміжних прийомів для полегшення роботи з відеокурсом: титрування відібраного мовного матеріалу, наявність друкованого підручника з текстом відеофонокурсу, додатковою інформацією і вправами тощо [1, с. 16-17].

Виходячи з потенційних можливостей навчальних відеокурсів, Н.І.Бичкова визначає і також цілі, яких можливо досягати, працюючи з АНВК: 1. навчання аудіювання автентичного за змістом і виконанням мовлення. 2. мимовільна активізація під час аудіювання великої кількості до певної міри засвоєних лексичних одиниць, граматичних структур і фонетичних явищ задля уникнення їх згасання у пам'яті. 3. спостереження

особливостей функціонування вивчених мовних одиниць, які рективуються і активізуються як у частинах відеокурсу, так і у вправах, виконуваних на базі змісту. 4. довільне засвоєння відібраних невивчених лексичних одиниць, які активізуються як у частинах відеокурсу, так і у вправах, виконуваних на базі його змісту. 5. мимовільне засвоєння деякої кількості невивчених лексичних одиниць, які багаторазово повторюються у відеокурсі. 6. засвоєння невербального компоненту мовленнєвого спілкування. 7. одержання цінної соціокультурної інформації про країну, мова якої вивчається. 8. вправління в говорінні з лімітом часу безпосередньо під час перегляду частини відеокурсу [1, с. 16-17].

Керуючись критеріями: ступенем морально-етичного впливу на студента, мотиваційною значущістю, естетичною цінністю, соціокультурному потенціалу, урахування вокабуляру фільму й лексику студентів, жанровою різноманітністю та відповідністю тематиці, запропонованому навчальною програмою [2, с. 7] нами була здійснена процедура відбору АНВК, у результаті якої було укладено перелік (корпус) із 30 АНВК, який ми можемо рекомендувати для іншомовної практичної підготовки майбутніх учителів ПШ. Запропоновані відеоматеріали відповідають вимогам відбору, а відсутність однієї / декількох якостей компенсується концентрацією інших якостей.

Перелік рекомендованих АНВК для іншомовної практичної підготовки майбутніх учителів ПШ

1. Breakthrough Plus
2. Cambridge English Empower
3. Cutting Edge
4. Engage
5. English Channel
6. English File
7. English for All
8. English Result
9. Enterprise
10. Extra English
11. Face2Face
12. Follow Me!
13. Got it!
14. Headway
15. International Express
16. Lifetime
17. London Central
18. Look Ahead
19. Network
20. New Headway
21. On Camera
22. Perfect English
23. Project
24. Smart Choice
25. Solutions Culture
26. Solutions
27. Teen2Teen
28. The Flatmates
29. The Lost Secret
30. Window on Britain

Отже, використанні зорової наочності, зокрема, ВФГ оптимізує навчальний процес іншомовної практичної підготовки у немовних ЗВО. АНВК є найпристосованішими для використання їх у навчальному процесі, зокрема для формування у майбутніх учителів ПШ іншомовної комунікативної компетентності. Керуючись критеріями нами була здійснена

процедура відбору АНВК, у результаті якої було укладено перелік (корпус) із 30 АНВК, який можемо рекомендувати для іншомовної практичної підготовки майбутніх учителів ПШ. Запропоновані відеоматеріали відповідають вимогам відбору, а відсутність однієї / декількох якостей компенсується концентрацією інших якостей. Подальші напрямки дослідження полягатимуть у відборі стратегій для створення на базі відібраних АНВК комплексів вправ для іншомовної практичної підготовки майбутніх учителів ПШ.

ДЖЕРЕЛА ТА ЛІТЕРАТУРА

1. Бичкова Н.І. Основи використання відеофонограми та фонограми для навчання іноземних мов: монографія. Київ : Віпол, 1999. 107 с.
2. Конотоп О. С. Методика навчання майбутніх філологів англійського діалогічного спілкування з використанням відеофонограми : автореф. дис. ... канд. пед. наук: 13.00.02. Київ, 2010. 24 с.
3. Конотоп О. Переваги використання автентичної відеофонограми у вивченні іноземних мов і культур. *Здобутки та перспективи розвитку сучасного мовознавства: міжнар. зб. наук. пр., присвяч. 70-річ. ювіл. проф. Алли Андріївни Калити*. Київ: Вид-во «Політехніка». 2015. С. 245-252.
4. Ляховицкий М.В. Технические средства в обучении иностранным языкам. Москва : Просвещение, 1981. 250 с.
5. Мосьян Н.В. Навчання емоційно-модальної інтонації з використанням автентичних відеокурсів (англійська мова, II курс мовного вищого закладу освіти) : автореф. дис... канд. пед. наук. 13.00.02. Київ, 2009. 21 с.

УДК 37.091.2:004.77:005.95

*Віра Корнійчук
(Дніпро, Україна)*

ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ. РОЛЬ КОМП'ЮТЕРУ, ЯК УНІВЕРСАЛЬНОГО ЗАСОБУ НАВЧАННЯ

У статті розкривається питання програмного забезпечення освітнього процесу, роль комп'ютера, як універсального засобу навчання. Наведені конкретні приклади програм.

Ключові слова: Інтернет, інтернет-сервіси, інформація, веб-сайти, інформаційно-освітній простір.

До програмних засобів навчального призначення відносять цілий ряд програм, які створені з метою забезпечення навчального процесу. До програмних засобів навчання відносять і мультимедійні технології. Дані технології являють собою систему комплексної взаємодії візуальних і аудіо ефектів, з використанням новітніх технічних і програмних засобів, такі засоби поєднують текст, звук, графіку, фото, відео тощо в одному цифровому відтворенні.

Відповідно до різних класифікацій, програмні засоби навчання можна виділити у дві велику групи: перша – це ті засоби, у програмному забезпеченні якого присутні елементи штучного інтелекту. До другої групи відносять всі інші засоби. До першої групи (засоби з елементами штучного інтелекту) можна віднести:

- системи комп'ютерного тестування;
- комп'ютерні тренажери;
- системи освітнього діалогу та ін.

До групи інших засобів належать:

- навчальні бази даних;
- мультимедійні енциклопедії та довідники;